

Broederliefde

Een leven is te kort om alles wat je nieuwsgierigheid opwekt te kunnen waarnemen. Wat een geluk dat er mensen zijn, die vrijgevig met hun ontdekkingen voor den dag komen, zoals Broeder Frans Melkert (1937). Voor de derde keer in 15 jaar bracht ik tijdens warme septemberdagen een 3-daags bezoek aan de Sint Adelbertabdij in Egmond en kwam er weer rijker vandaan. Over zijn leven en liefde spraken wij.

Jeugdervaringen

Frans wist al op veertienjarige leeftijd, dat een kloosterleven hem aantrok. Een uitspraak van Benedictus in een geschiedenisboek trof hem zo, dat zijn keus op een Benedictijner klooster viel, waar hij op z'n 18e jaar in 1955 intrad. Ter genezing van zijn zieke moeder logeerde hij met het hele gezin vele zomers in Achterveld, dichtbij de Barneveldse beek. Daar ging de jonge Frans met netje en stroopstok achter de kapellen aan. Hij ontdekte hoe een sleedoornpage er uit ziet en de diepe indrukken uit zijn prille jeugd, zoals het citroentje op roze phlox, waargenomen aan de hand van het dienstmeisje, of de gehakelde aurelia, op een bonenblad zonnend, staan hem nu nog helder voor ogen.

Kloosterleven

Wegens een aangeboren handicap bleek hard en lang achter elkaar fysiek werken al vrij gauw niet mogelijk. Uitblinkend in het boekhoudvak ging hij echter administratieve taken op zich nemen en de resterende uren aan zijn vlinderstudie wijden. In de abdijtuin kreeg broe-

De vlindertuin bij de Sint-Adelbertabdij.

der Frans de beschikking over een eigen onderkomen, de 'Cocon', waar hij jaar in jaar uit vlinders, veelal pijlstaartsoorten, kweekt. Een devoot ritueel met telkens weer die verwondering. Ook werd de grote, parkachtige tuin jarenlang door hem in vlindervriendelijke zin ontwikkeld. Maar sinds de vijfde heupoperatie namen leden van het IVN dat werk over, in een daartoe bestemd gedeelte, op zijn aanwijzingen. Aan de luwe binnenduinsrand gelegen profiteert het van een rijk vlinderaanvoergebied. Toch is ook hier een achteruitgang van diverse soorten merkbaar. De konijnenstand bijvoorbeeld is gedecimeerd en daarmee de viooltjes én de parelmoervlinders.

A. Bertrams-van Thiel

Broeder Frans: de vlindermonnik.

Waarnemingen

Moeizaam lopend, Frans met stok, komen we toch de hele tuin door. Hij wijst me de plek waar de eerste atalanta's komen zonnen in het voorjaar. Spreekt het vermoeden uit, dat deze trekkers meer territoriumgedrag vertonen dan de hier geboren exemplaren, en dat ook aurelia's graag in deze behaaglijke tuin komen. Half juni is er hier al een eerste generatie in de lucht. Lacht om het verguizen van zevenblad, waarop de atalanta komt peuren. Lijdt aan kapotgereden vlinders langs bloeiende bermen. Het jarenlang boekhouden van allerlei wetenswaardigheden levert intussen een schat aan informatie op. Sinds de televisiefilm van de IKON (1991) staat hij bekend als 'de vlindermonnik'. Van zijn kritisch commentaar en kennis is dankbaar gebruikgemaakt in de uitgaven, waaraan ik mee mocht werken: 'Uw tuin vol vlinders' en 'Vlinders in de tuin'. Mijn eerste bezoek in 1990, samen met co-auteur Tim Pavlicek, aan broeder Frans was goed voor een duurzame besmetting: we delen een passie!

Bert Stam

Meer informatie over de Sint Adelbertabdij:
www.abdijkaarsen.nl/abdij.html